ХЕРСОНСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНО-ПРАВОВИЙ ІНСТИТУТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Вченої ради Херсонського

економічно - правового інституту

Протокол від 11 вересня 2019 р.

№ 1

Введено в дію наказом ректора від 11 жовтня 2019 р.

№ 40

ПОЛОЖЕННЯ ПРО САМОСТІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТІВ

Херсон – 2019

Положення визначає загальні вимоги до планування, організації та контролю самостійної роботи студентів у Херсонському економічно-правовому інституті (ХЕПІ). Його дія поширюється на всіх студентів та викладачів ХЕПІ та всі форми навчання.

Положення розроблене на підставі законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в ХЕПІ та Статуту інституту.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Самостійна робота студента (СРС) - невід'ємна складова підготовки фахівців в університеті. СРС є однією з форм оволодіння навчальним матеріалом поза межами обов'язкових навчальних занять.

Самостійна робота є формою навчання, завдяки якій студент засвоює та закріплює теоретичні знання; опановує та поглиблює відповідні уміння та навики; навчається планомірно і систематично працювати, мислити; формує свій стиль розумової діяльності.

Об'єм СРС з кожної дисципліни встановлюється в навчальних планах підготовки фахівців відповідного освітнього (освітньо-наукового) рівня, а її зміст та форми виконання, контролю та оцінювання визначаються робочою навчальною і навчальною програмами дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота є обов'язковим видом роботи для кожного студента.

Об'єм СРС складає не менше, ніж 50 % від загального об'єму навчальної дисципліни і вимагає розробки чіткого нормативно-методичного і організаційного забезпечення даного виду діяльності.

Відповідальність за створення умов для проведення самостійної роботи студентів покладається на завідувачів кафедрами.

Відповідальність за якість самостійної роботи несе безпосередньо студент.

2. МЕТА ТА ЗАДАЧІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Основною метою самостійної роботи студентів є забезпечення

професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, направленої на формування дієвої системи фундаментальних і професійних знань, компетентностей, умінь і навичок, які вони б могли вільно і самостійно застосовувати надалі в своїй практичній діяльності.

Основними завданнями самостійної роботи студентів є засвоєння в повному обсязі основної освітньої програми та послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на рівні світових стандартів.

Основна задача організації СРС полягає в створенні психолого-дидактичних умов розвитку ініціативи і мислення на заняттях будь-якої форми.

При організації СРС викладач має вирішити ряд задач:

- поглибити і розширити професійні знання та компетентності студентів;
- формувати у них зацікавленість до навчально-пізнавальної діяльності;
- навчити студентів оволодівати прийомами процесу пізнавання;
- розвивати у них самостійність, активність, відповідальність;
- розвивати пізнавальні здатності майбутніх спеціалістів.

Основним принципом організації СРС повинно стати забезпечення переходу від формально-пасивного виконання навчальних завдань до пізнавальної активності з формуванням власної думки при вирішенні поставлених проблемних питань і задач.

Організація самостійної роботи студента спрямовується на набуття студентами загальних та професійних компетентностей, оволодіння вміннями та навичками:

- організації самостійної навчальної діяльності;
- самостійної роботи в бібліотеці з каталогами;
- роботи з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;
- конспектування літературних джерел;
- опрацьовування статистичної інформації;
- роботи на ПЕОМ, користування Інтернет;
- написання повідомлень, рефератів, доповідей, підготовка виступів;

- виконання курсових, бакалаврських, дипломних та магістерських робіт;
- проведення експериментальних досліджень, передбачених певними темами і розділами дисциплін;
- застосування набутих знань для розв'язання практичних завдань.

Таким чином, в результаті самостійної роботи студент повинен навчитися осмислено і самостійно працювати спочатку з навчальним матеріалом, а надалі - з науковою інформацією, використовувати основи самоорганізації і самовиховання з тим, щоб і в подальшому сформувати у особи необхідність і здатність безперервно підвищувати свою кваліфікацію.

Самостійна навчальна й науково-дослідна робота, як складова частина навчально- виховного процесу, виконується студентами під керівництвом викладача, який здійснює аудиторну роботу в цій навчальній групі.

Викладачі кафедр для виконання студентами завдань із самостійної роботи розробляють методичні рекомендації з чітко складеними планами, списком літератури, коротким (тезисним) викладом теоретичного матеріалу.

В залежності від часу і місця проведення, характеру керівництва з боку викладача і видів контролю результатів СРС поділяється на аудиторну, позааудиторну і ініціативну СРС:

- безпосередньо в процесі аудиторних занять - на лекціях, практичних і семінарських заняттях, при виконанні контрольних і лабораторних робіт;
- при контактуванні з викладачем поза рамками аудиторних занять - на запланованих консультаціях з дисципліни, в ході творчих контактів, при ліквідації заборгованостей, при виконанні індивідуальних завдань;
- в бібліотеці, вдома, в гуртожитку, на кафедрі і в інших місцях при виконанні студентом навчальних або творчих завдань.

Позааудиторна самостійна робота - планована навчальна і навчально-дослідна робота студентів, яка виконується в поза аудиторний час під контролем викладача, але без його безпосередньої участі, на основі відповідного навчально-методичного забезпечення.

В Інституті передбачено виконання таких видів самостійної роботи:

- робота над теоретичним матеріалом навчальної дисципліни (робота з підручниками, навчальними посібниками, дидактичними матеріалами) ;
- підготовка до семінарських і практичних занять, поточних і модульних контрольних робіт (розв'язування задач; виконання вправ; написання

рефератів);

- підготовка до лабораторних робіт, у т.ч. написання звітів;
- підготовка до заліків;
- підготовка до екзаменів.

Ініціативна самостійна робота студентів не передбачається навчальними і навчально- методичними матеріалами, здійснюється студентами з метою реалізації власних навчальних і наукових інтересів. До цього виду СРС можуть бути віднесені: наукова робота студентів, підготовка і участь в наукових, науково-практичних і науково-методичних конференціях, семінарах, олімпіадах, підготовка і участь в спортивних змаганнях, тощо.

Індивідуальні завдання (реферати, розрахунково-графічні роботи, курсові роботи та проекти, кваліфікаційні роботи), як складові самостійної роботи, сприяють поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, закріпленню і узагальненню отриманих знань, формуванню вмінь використання знань для комплексного вирішення відповідних професійних завдань.

Види, графік виконання та термін захисту індивідуальних завдань з певних навчальних дисциплін визначаються їх робочими навчальними програмами та розкладом занять. Індивідуальні завдання виконуються студентами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з боку викладача.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Вирішальна роль в організації СРС належить викладачу, який повинен працювати зі студентом, як з особистістю, з урахуванням її сильних і слабких сторін, індивідуальних здатностей та схильностей. Задача викладача - виявити і розвивати кращі якості студента як майбутнього фахівця.

Організацію самостійної роботи студентів з певної дисципліни здійснюють відповідні кафедри, які розробляють необхідну документацію, яка регламентує самостійну діяльність студентів.

Збільшення частки самостійної роботи студентів і зниження аудиторного навантаження викладачів передбачає відповідне збільшення кількості академічних годин, що відводяться на контроль знань студентів

(контроль самостійної роботи), поточні групові й індивідуальні консультації, індивідуальну роботу, розроблення науково - методичних і навчальних матеріалів.

У межах підготовки студентів до самостійної навчальної й науково-дослідної роботи та з метою формування первинних навичок самостійної роботи на першому курсі доцільно на кураторських группах вступників розглянути питання «Організація навчального процесу в ХЕПІ» теми, пов'язані з питаннями організації та супроводження самостійної роботи студента.

Не пізніше, ніж на першому в поточному семестрі засіданні кафедри, узгоджуються графіки консультацій викладачів з дисциплін, які викладаються в даному семестрі, графіки виконання та контролю окремих етапів індивідуальних завдань, терміни ліквідації заборгованостей.

З власної ініціативи кафедри можуть проводити студентські навчальні, наукові й науково-практичні заходи (олімпіади, конференції, конкурси, симпозіуми, спартакіади тощо).

Самостійна робота може здійснюватися індивідуально або групами студентів в залежності від мети, об'єму і конкретної тематики самостійної роботи, рівня складності і вмінь студентів.

4. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І КОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних матеріалів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій та практикумів (у т. ч. на електронних носіях) тощо.

Всі методичні вказівки та конспекти лекцій перед розміщенням на сайті ХЕПІ мають бути зареєстровані в навчально-методичному відділі.

Методичні посібники мають бути розроблені з урахуванням специфіки різних видів самостійної роботи, відповідати тематиці та змісту навчальної дисципліни, містити в собі вказівки щодо терміну, обсягу засвоєння матеріалу з зазначенням навчальних і наукових видань, питання для самоконтролю, тести, контрольні завдання, приклади оформлення

самостійної письмової роботи, а також містити систему та критерії оцінювання результатів проведеної самостійної роботи.

З метою виконання встановлених вимог до якості навчальної літератури, рукописи мають пройти процедуру попереднього розгляду щодо рекомендації їх до видання: обговорені і затверджені на засіданні кафедри, схвалені методичною комісією інституту та рекомендовані Вченою радою інституту до видання.

Методичні вказівки до виконання курсових та випускних робіт визначають тему, мету, хід дослідження, містять список рекомендованої наукової та методичної літератури. Тематика курсових, випускних робіт повинна відповідати завданням навчальної дисципліни, бути актуальною і тісно пов'язаною з вирішенням практичних фахових завдань.

Вимоги до оформлення результатів дослідження, порядок дотримання термінів виконання і захисту цих видів самостійної (індивідуальної) роботи регламентовані відповідними положеннями.

Методичні рекомендації до проведення навчальних і виробничих практик розробляються згідно робочих програм з кожного виду практики. Організація та проведення навчальних і виробничих практик здійснюється під керівництвом і контролем керівника практики.

Самостійна робота студента з вивчення навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися в бібліотеці інституту, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, лабораторіях тощо.

Для забезпечення належних умов самостійної роботи студентів на складному лабораторному обладнанні, у комп'ютерних класах, інших навчальних об'єктах підвищеної складності ця робота повинна здійснюватися за попередньо складеним графіком під керівництвом викладачів кафедри з наданням необхідної консультації або допомоги.

Оцінювання результатів виконання самостійної роботи студентів здійснюються викладачем відповідної дисципліни. В окремих випадках захист курсового проекту (роботи) здійснюється прилюдно в комісії, яка складається з трьох викладачів кафедри, які визначаються розпорядженням завідувача кафедри.

Контроль результатів самостійної роботи студентів повинен здійснюватися в межах часу, відведеного на обов'язкові навчальні заняття і поза аудиторну самостійну роботу студентів з дисципліни, може відбуватися

письмовій, усній або змішаній формі.

Форми контролю самостійної роботи визначені в робочій навчальній програмі дисципліни і мають бути доведені до студентів не пізніше, ніж на першому в семестрі занятті з дисципліни.

5. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

При розробленні критеріїв системи оцінювання якості навчання необхідно враховувати три основні компоненти:

Рівень знань:

- глибина і міцність знань;
- рівень мислення;
- уміння систематизувати знання по окремих темах;
- уміння складати розгорнутий план відповіді;
- давати точні формулювання;
- правильно користуватися поняттєвим апаратом;
- культура відповіді (грамотність, логічність і послідовність викладу);
- навички і прийоми виконання практичних завдань.

Навички самостійної роботи:

- уміння пошуку необхідної літератури;
- орієнтація в потоці інформації щодо обраної спеціальності;
- навики ведення записів (складання простого і розгорнутого плану, конспекту, реферату, виступу, а також навики науково-пошукової роботи).

Уміння застосувати знання на практиці:

- реалізація на практичних, семінарських заняттях;
- виконання індивідуальних завдань під час проходження практики.

Ці рекомендації слід використовувати при розробці критеріїв оцінювання самостійної роботи студентів із урахуванням специфіки кожної навчальної дисципліни. Відповідні критерії затверджуються рішенням кафедри.

6. СПИСОК ПОСИЛАНЬ

1.Положення про організацію освітнього процесу в ХЕПІ(2019р.)
2. Болюбаш, Я.Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти:

Навч. посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти / Я.Я. Болюбаш. - К.: ВВП «КОМПАС», 1997. - 64 с.
3.Вітвицька, С.С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С.С. Вітвицька. - К.: Вища школа, 2006. - 376 с.
4.Положення про робочу навчальну програму дисципліни / Укл.: Ю. М. Свінарьов, О. С. Савєльєва. - Одеса: ОНПУ, 2016. - 7 с.
5.Положення щодо розробки методичних рекомендацій до дипломного проектування. / Укл.: В. П. Гугнін, С. О. Колот, К. В. Колеснікова, О. С. Савєльєва, Т. І. Черкасова. - Одеса: ОНПУ, 2012. - 15 с.
6.Положення щодо організації та проведення реферативних, розрахунково-графічних, курсових робіт та курсових проектів / Укл.: В. П. Гугнін, В.П Кравченко. - Одеса: ОНПУ, 2013. - 12 с.
7.Положення щодо розроблення програм переддипломної практики бакалаврів, спеціалістів та магістрів / Укл.: Ю. М. Хомяк, І. М. Єрімічой, А.. І Казаков. - Одеса: ОНПУ, 2012. - 7 с.
8.Положення щодо розроблення програм виробничої практики / Укл.: В. М. Тонконогий, Л. В. Іванченко, А. О. Ніколенко. - Одеса: ОНПУ, 2012. - 5 с.

ХЕРСОНСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНО-ПРАВОВИЙ ІНСТИТУТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Вченої ради Херсонського

економічно - правового інституту

Протокол від 11 вересня 2019 р.

№ 1

Введено в дію наказом ректора від 11 жовтня 2019 р.

№ 40

ПОЛОЖЕННЯ ПРО САМОСТІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТІВ

Херсон – 2019